

Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w ruchu zagranicznym

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej nr UZ/27/2011 z dnia 24 stycznia 2011 r.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w ruchu zagranicznym (zwane dalej OWU) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną (zwaną dalej PZU SA) z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi (zwanymi dalej ubezpieczającymi).

§ 2.

1. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
2. PZU SA zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 3.

Pojazdami mechanicznymi w rozumieniu niniejszych OWU są pojazdy zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział II.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 4.

Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym za szkody wyrządzone w okresie ubezpieczenia osobom trzecim nie pozostającym w stosunku ubezpieczeniowym, tj. nie jest ubezpieczającym ani ubezpieczonym, w związku z ruchem pojazdu określonego w umowie ubezpieczenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium państw, których biura narodowe są sygnatariuszami Jednolitego Porozumienia między biurami Narodowymi – Regulaminu Wewnętrznego, z wyłączeniem państw objętych obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

§ 5.

1. Z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym odpowiadają za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z ruchem określonego w umowie ubezpieczenia pojazdu na podstawie prawa państwa, na terytorium którego nastąpił wypadek ubezpieczeniowy.
2. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, określonych przez prawo miejsca wypadku ubezpieczeniowego, najwyżej jednak do limitów i w zakresie warunków

przewidzianych w regulacjach prawnych państwa, na terytorium którego miał miejsce wypadek ubezpieczeniowy lub do sumy gwarancyjnej i w zakresie warunków określonych w umowie ubezpieczenia.

3. O ile prawo miejsca wypadku ubezpieczeniowego nie stanowi inaczej, jeżeli szkoda wyrządzona została ruchem zespołu pojazdów, ubezpieczeniem OC w ruchu zagranicznym posiadacza pojazdu silnikowego ciągnącego objęta jest szkoda spowodowana przyczepą lub naczepą, która:
- 1) złączona jest z pojazdem silnikowym;
  - 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i jeszcze się toczyła.
4. O ile prawo miejsca wypadku ubezpieczeniowego nie stanowi inaczej ubezpieczeniem OC w ruchu zagranicznym posiadacza przyczepy lub naczepy objęta jest tylko szkoda spowodowana przyczepą lub naczepą, która:
- 1) nie jest złączona z pojazdem silnikowym ciągnącym, lub
  - 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i przestała się toczyć.
5. Zasady określone w ust. 3 i 4 stosuje się również w razie złączenia pojazdów mechanicznych w celu holowania.
6. Jeżeli suma gwarancyjna, przewidziana prawem miejsca wypadku ubezpieczeniowego, jest niższa od sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie ubezpieczenia lub warunki przewidziane prawem miejsca wypadku ubezpieczeniowego mają węższy zakres niż warunki ustalone w umowie ubezpieczenia, PZU SA pokrywa zobowiązanie do wysokości sumy gwarancyjnej i w zakresie warunków określonych w umowie ubezpieczenia.
7. Jeżeli poszkodowany i posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obywatelami polskimi i mają miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej a roszczenie zostało zgłoszone w Rzeczypospolitej Polskiej, PZU SA ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych przepisami prawa polskiego, o ile prawo miejsca zdarzenia przewiduje taką właściwość.

Rozdział III.

Suma gwarancyjna

§ 6.

1. W odniesieniu do umów zawieranych do dnia 10 czerwca 2012 r. wysokość sumy gwarancyjnej wynosi równowartość w złotych:
- 1) w przypadku szkód na osobie – 2 500 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych,
  - 2) w przypadku szkód w mieniu – 500 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych.
2. W odniesieniu do umów zawieranych w okresie od dnia 11 czerwca 2012 r. wysokość sumy gwarancyjnej wynosi równowartość w złotych:
- 1) w przypadku szkód na osobie – 5 000 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych,

- 2) w przypadku szkód w mieniu – 1 000 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych.
3. Równowartość sumy gwarancyjnej w złotych ustala się przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu wyrządzenia szkody.

Rozdział IV.

Zawarcie umowy

§ 7.

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek ubezpieczającego.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytywał przed zawarciem umowy. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
3. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 2, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 2 i 3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 2 i 3 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres wskazany przez ubezpieczającego, z tym że okres ubezpieczenia nie może być krótszy niż 15 dni i dłuższy niż 12 miesięcy.
6. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU SA potwierdza dokumentem ubezpieczenia oraz Międzynarodową Kartą Ubezpieczenia Samochodowego (Zielona Karta).

§ 8.

1. W razie zbycia pojazdu prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na jego nabywcę.
2. Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na dotychczasowego posiadacza pojazdu będącego korzystającym z pojazdu na podstawie umowy leasingu albo kredytobiorcą, któremu bank oddał przewłaszczony pojazd do używania nie wymaga zgody PZU SA. W takim przypadku zbywca lub nabywca pojazdu najpóźniej w dniu jego zbycia zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o fakcie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, dostarczając do PZU SA dokument potwierdzający przeniesienie tych praw. PZU SA potwierdza przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę pojazdu w formie pisemnej.
3. Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na osoby inne niż wskazane w ust. 2, wymaga zgody PZU SA.
4. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, na nabywcę pojazdu przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia pojazdu na nabywcę.
5. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę pojazdu, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia własności pojazdu na nabywcę.
6. Postanowień ust. 1–5 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzitelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajęcia przewidzianego w umowie wypadku.

Rozdział V.

Składka

§ 9.

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA.
2. Składka ubezpieczeniowa jest płatna jednorazowo przy zawarciu umowy ubezpieczenia.
3. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej albo w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
4. Składkę ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
5. Wysokość składki ustala się w zależności od rodzaju pojazdu, okresu ubezpieczenia oraz zawarcia z PZU SA umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

§ 10.

1. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
2. Okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej liczony jest od następnego dnia po wygaśnięciu tej ochrony.
3. Składkę podlegającą zwrotowi ustala się proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ochrony ubezpieczeniowej.
4. PZU SA dokonuje zwrotu składki po uzyskaniu informacji o okolicznościach stanowiących podstawę wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej.

Rozdział VI.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 11.

Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty oraz nie wcześniej niż z chwilą przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 12.

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie;
- 2) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 3) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 4) z chwilą przeniesienia własności pojazdu, chyba że wraz z przeniesieniem własności pojazdu na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 8 ust. 1–4;
- 5) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia;
- 6) z dniem udokumentowania trwałej i zupełnej utraty pojazdu wymienionego w dokumencie ubezpieczenia;
- 7) z dniem wyrejestrowania pojazdu.

§ 13.

Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpie-

czenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni, od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres, w którym PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

Rozdział VII.

Obowiązki ubezpieczającego, posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym

§ 14.

1. Kierujący pojazdem w ruchu zagranicznym obowiązany jest posiadać dokumenty wymienione w § 7 ust. 7 i okazywać je na każde żądanie organów kontrolnych.
2. PZU SA nie odpowiada za skutki nieokazania Międzynarodowej Karty Ubezpieczenia Samochodowego (Zielona Karta) organom kontrolnym podczas wjazdu, przebywania za granicami Rzeczypospolitej Polskiej i wyjazdu posiadacza lub kierującego z terytorium państw określonych w § 4.
3. W razie wypadku kierujący pojazdem mechanicznym powinien:
  - 1) przedsięwziąć wszystkie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu wypadku, starać się o złagodzenie skutków wypadku oraz zapewnić pomoc lekarską poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczyć mienie osób poszkodowanych;
  - 2) zapobiec, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody oraz starać się o zebranie dowodów pozwalających na ustalenie okoliczności wypadku oraz rodzaju i rozmiarów szkody;
  - 3) udzielić osobom poszkodowanym niezbędnych informacji, koniecznych do identyfikacji ubezpieczyciela, łącznie z podaniem danych dotyczących zawartej umowy ubezpieczenia;
  - 4) w razie zderzenia z innym pojazdem mechanicznym ustalić w miarę możliwości nazwę ubezpieczyciela, z którym posiadacz pojazdu zawarł umowę ubezpieczenia OC;
  - 5) powiadomić policję o wypadku, o ile doszło do wypadku z ofiarami w ludziach lub o wypadku powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że zostało popełnione przestępstwo.
4. Ubezpieczający, posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym powinni przedstawić na żądanie PZU SA posiadane dowody dotyczące wypadku i rozmiaru szkody.
5. W razie zgłoszenia roszczenia o odszkodowanie do ubezpieczającego, posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym obowiązani są oni niezwłocznie, najdalej w terminie 14 dni, powiadomić o tym fakcie PZU SA, dostarczając dokumenty dotyczące okoliczności wypadku i rozmiaru szkody.
6. Ubezpieczający, posiadacz lub kierujący pojazdem nie może w imieniu PZU SA podejmować zobowiązań w stosunku do osób zgłaszających roszczenia ani też składać w imieniu PZU SA oświadczeń o przyjęciu odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę.
7. Jeżeli poszkodowany wystąpi z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową przeciwko ubezpieczającemu, posiadaczowi lub kierującemu pojazdem mechanicznym, obowiązani są oni niezwłocznie zawiadomić o tym fakcie PZU SA. Na żądanie PZU SA zobowiązani są oni również udzielić pełnomocnictwa procesowego osobie wskazanej przez PZU SA.
8. Jeżeli prawo miejsca zdarzenia nie stanowi inaczej, PZU SA nie pokrywa kosztów zastępstwa procesowego ubezpieczającego, posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, ustanowionego w postępowaniu cywilnym bez jego zgody.
9. Jeżeli przeciwko ubezpieczającemu, posiadaczowi lub kierującemu pojazdem mechanicznym zostało wszczęte postępowanie karne, karnoadministracyjne lub podobne, ubezpieczający, posiadacz lub kierujący obowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie PZU SA.

10. PZU SA nie pokrywa kosztów ustanowienia obrońcy w postępowaniu karnym, prowadzonym przeciwko ubezpieczającemu, posiadaczowi lub kierującemu pojazdem mechanicznym, a także jakichkolwiek kar pieniężnych i grzywnien lub innych podobnych płatności nałożonych na ubezpieczającego, posiadacza lub kierującego pojazdem.

Rozdział VIII.

Obowiązki informacyjne PZU SA

§ 15.

1. PZU SA jest zobowiązany po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego, jeżeli nie jest on osobą występującą z tym zawiadomieniem.
2. W przypadku zdarzeń określonych w § 5 ust. 7, PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
3. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 2 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 2.
4. W przypadku zdarzeń określonych w § 5 ust. 7, PZU SA jest zobowiązany:
  - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczonego lub ubezpieczającego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który ta osoba wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania;
  - 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 2 i 3 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania;
  - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osobę występującą z tym roszczeniem, w terminach określonych w ust. 2 i 3, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
  - 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, informacji i dokumentów, gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzania na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzania ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
  - 5) na żądanie ubezpieczonego lub ubezpieczającego, do udostępniania posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wy-

padków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.

Rozdział IX.

Roszczenia zwrotne

§ 16.

1. PZU SA przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego odszkodowania, jeżeli kierujący:
  - 1) wyrządził szkodę umyślnie;
  - 2) wyrządził szkodę w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba, że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
  - 3) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa;
  - 4) nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego.
2. PZU SA przysługuje prawo dochodzenia solidarnie od kierującego lub posiadacza pojazdu mechanicznego zwrotu wypłaconego odszkodowania, jeżeli kierujący prowadził pojazd za zgodą posiadacza i:
  - 1) wyrządził szkodę umyślnie;
  - 2) wyrządził szkodę w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba, że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
  - 3) nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego.
3. PZU SA przysługuje również prawo dochodzenia solidarnie od kierującego lub posiadacza pojazdu mechanicznego zwrotu wypłaconego odszkodowania, jeżeli:
  - 1) pojazd, którym wyrządzono szkodę nie był zarejestrowany lub nie posiadał ważnego dowodu rejestracyjnego lub ważnego badania technicznego – jeżeli w odniesieniu do tego pojazdu obowiązuje wymóg rejestracji lub dokonywania okresowych badań technicznych, a stan techniczny pojazdu miał wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) przyczyną zajścia wypadku ubezpieczeniowego było używanie pojazdu niezgodnie z jego przeznaczeniem lub wypadek ubezpieczeniowy powstał wskutek niewłaściwego załadowania lub przewożenia ładunku lub bagażu.
4. Prawo PZU SA do dochodzenia zwrotu od kierującego lub posiadacza pojazdu mechanicznego wypłaconego odszkodowania przysługuje również wówczas, gdy kierujący lub posiadacz pojazdu mechanicznego posługiwał się sfałszowanym dokumentem ubezpieczenia.

Andrzej Klesyk

Prezes Zarządu
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółka Akcyjna

5. Stan nietrzeźwości, stan po użyciu alkoholu, fakt znajdowania się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii oraz uprawnienia do kierowania pojazdem ocenia się według prawa państwa właściwego dla miejsca powstania wypadku ubezpieczeniowego.
6. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków dotyczących powiadomienia PZU SA o wypadku lub zgłoszeniu roszczeń odszkodowawczych przez poszkodowanego, PZU SA może dochodzić od kierującego lub posiadacza pojazdu mechanicznego zwrotu części wypłaconego odszkodowania, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

Rozdział X.

Postanowienia końcowe

§ 17.

1. W sprawach nieuregulowanych w OWU w stosunkach między PZU SA a ubezpieczającym, posiadaczem lub kierującym pojazdem mechanicznym zastosowanie mają odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
2. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, posiadacza pojazdu, kierującego pojazdem lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
3. Ubezpieczającemu, posiadaczowi lub kierującemu pojazdem mechanicznym przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi lub zażalenia, dotyczących realizacji przez PZU SA umowy ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 4, adresatem skargi lub zażalenia, właściwym do ich rozpatrzenia, jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której działania skarga lub zażalenie dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga lub zażalenie dotyczy.
4. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest jednostka likwidująca szkodę.
5. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
6. Ubezpieczającemu, posiadaczowi lub kierującemu pojazdem mechanicznym przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 18.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, których okres ubezpieczenia rozpoczyna się po dniu 31 maja 2011 r.

Witold Jaworski
Członek Zarządu
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń
Spółka Akcyjna